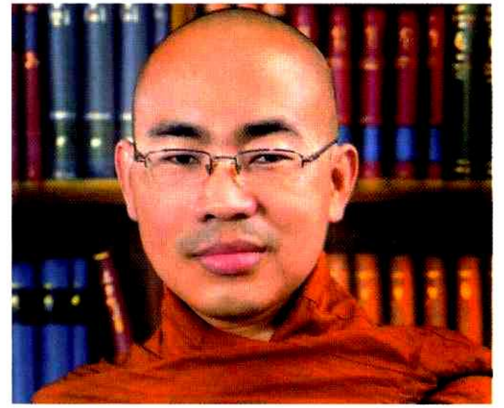

စာရေးသူ၏အကြောင်း

အရှင်သိရီသုမင်္ဂလသာမိသည် မြန်မာနိုင်ငံသား ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်တစ်ပါး ဖြစ်သည်။ အရှင်သည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတို့တွင် ဆယ်စုနှစ် နှစ်စုကျော် ကြာသည်အထိ ပညာဆည်းပူးခဲ့သည်။ အရှင်သည် မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ သာသနာရေး ဦးစီးဌာနနှင့် ကျောင်းတိုက်မှ ဦးစီးကျင်းပခဲ့သော စာမေးပွဲများတွင် သာသနာနုဂ္ဂဟ ဓမ္မာစရိယဘွဲ့၊ သာသနဓဇ ဓမ္မာစရိယဘွဲ့၊ သာသနဓဇ သိရီပဝရ ဓမ္မာစရိယဘွဲ့နှင့် ဝိနယဝိဒူဘွဲ့တို့ကို ၂၀၁၀ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၂ ခုနှစ်အတွင်း အသီးအသီး ရရှိခဲ့သည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် အရှင်သည် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ၊ ကိုလံဘိုမြို့ရှိ ကေလနိယတက္ကသိုလ်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ပါဠိစာပေ ဘွဲ့လွန်ဌာန (PGIPBS) မှ အမ်အေ(ဗုဒ္ဓစာပေ)ဘွဲ့နှင့် ၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် ကန္ဒီ - ပေရာဒေနိယမြို့ရှိ ပေရာဒေနိယ တက္ကသိုလ်၊ Postgraduate Institute of Humanities and Social Sciences (PGIHS)မှပီအိပ်ချ်ဒီဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။ အရှင်သည် သီရိလင်္ကာ၌ ပညာသင်ကြားခဲ့စဉ် ကာလတစ်လျှောက် တက္ကသိုလ်များက ကျင်းပခဲ့သော ပြည်တွင်းပြည်ပ စာတမ်းဖတ်ပွဲများတွင် ငါးကြိမ်ထက်မနည်း တက်ရောက်ပြီး စာတမ်းများဖတ်ကြားခဲ့သည်။ ယခုအခါ အရှင်သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ တက္ကဆက်ပြည်နယ်၊ အမရီလိုမြို့ အမရီလိုကောလိပ်တွင် ပညာသင်ကြားနေပြီး တစ်ဖက်တွင်လည်း အမရီလိုမြို့ရှိ ဇေယျာသုခ ဓမ္မရိပ်သာနှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအတွင်းရှိ ပြည်နယ်အသီးသီးမှာရှိကြသော မြန်မာနွယ်ဖွားကလေး၊ လူကြီးများအား ဗုဒ္ဓဓမ္မအမွေအနှစ်များကို လက်ဆင့်ကမ်းပေးလျှက် ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် အရှင်သည် ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပတက္ကသိုလ်များတွင် ကျမ်းကြီးကြပ်သူ၊ ပြင်ပစာစစ်အဖြစ် ထမ်းဆောင်လျှက် သုတေသနဆိုင်ရာစာအုပ်၊ စာတမ်း၊ ဆောင်းပါးများကိုလည်း ရေးသားလျှက်ရှိပါသည်။

စိတ်ဝင်စားရာသုတေသနနယ်ပယ်

ဗုဒ္ဓဘာသာလူမှုရေး ဒဿနိကဗေဒ
(Buddhist Social Philosophy)

ဗုဒ္ဓဘာသာလူမှုဗေဒ
(Buddhist Sociology)

လူမှုအကျိုးပြုဗုဒ္ဓဘာသာ
(Socially Engaged Buddhism)

လူသားဗဟိုပြုဗုဒ္ဓဘာသာ
(Humanistic Buddhism)

ဗုဒ္ဓဘာသာ ကမ္မဋ္ဌာန်း
(Buddhist Meditation)

မာတိကာ

- အောက်စဖို့ဒ်ဆရာတော်၏ အမှာစကား ၁၃
- ဒေါက်တာ အရှင်ဝိသုတ(သီတဂူ)၏ အမှာစကား ၁၅
- စာရေးသူရဲ့ မိတ်ဆက်စကား ၁၈
- ကျေးဇူးတင်လွှာ ၂၃
- ကျမ်းညွှန်းသင်္ကေတများ ၂၅

၁။ ကျား/မ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုကို ဗုဒ္ဓဘာသာရှုထောင့်မှ ရှုမြင်သုံးသပ်ခြင်း **၂၉**
- နိဒါန်း ၃၀
- ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ ကျား/မ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုကို အားပေးသလား ၃၂
- ဘိက္ခုနီပြုခွင့်နှင့်ပတ်သက်၍ ၃၆
- မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့ ကျား/မ တန်းတူအခွင့်အရေး ၃၈
- ရဟန်း၊ ရဟန်းမ၊ လူအမျိုးသား၊ လူအမျိုးသမီး အကုန်ပါဝင်တဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာ ၃၈
- အတွင်းပိုင်း စိတ်အရည်အသွေးဖြင့်သာ ၃၉
- အမျိုးသမီးများအပေါ် မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့ အမြင်သဘောထား ၄၁
- အမျိုးသမီးများလည်း အမျိုးသားများနည်းတူ မဂ်ဖိုလ်ရနိုင် ၄၂
- ယောကျ်ားနှင့် မိန်းမ ဘယ်သူက ပိုမြင့်မြတ်သလဲ ၄၄
- ဝသလသုတ္တန်ကနေ မြင့်မြတ်မှု ယုတ်နိမ့်မှုကို ခွဲခြားခြင်း ၄၄
- နိဂုံး ၄၉

၂။ LGBTQIA များအပေါ် ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့အမြင်သဘောထား **၅၁**
- နိဒါန်း ၅၃
- ဗုဒ္ဓစာပေမှာ လာတဲ့ LGBT အုပ်စုဝင်များ ၅၄
- ဗုဒ္ဓလက်ထက်က LGBT များ ၅၅
- LGBT နှင့် ရဟန်းအခွင့်အရေး ၅၇
- ဘာ့ကြောင့် LGBT အုပ်စုဝင်အချို့ကို ရဟန်းပြုခွင့်မပေးသလဲ ၅၇
- LGBT နှင့် နတ်ပြည်၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ၆၀
- ဘာ့ကြောင့် LGBT အုပ်စုဝင်အဖြစ် မွေးဖွားလာခဲ့ကြသလဲ ၆၁
- မြန်မာ့လူအဖွဲ့အစည်းနှင့် LGBT အုပ်စုဝင်များ ၆၄
- LGBT တွေဟာ မကောင်းတဲ့ ဒုစရိုက်သမားတွေလား ၆၅
- ဒုစရိုက်အမှုမဟုတ်ပေမဲ့ ၆၉
- LGBT များနှင့် ယနေ့ကမ္ဘာ ၇၀
- ဗျာဒိတ်တော်ရ ဘုရားလောင်းကလွဲလို့ လူတိုင်း လိင်ပြောင်းနိုင် ၇၂
- နိဂုံး ၇၃

၃။ သက်သတ်လွတ်အယူအဆနှင့် ဗုဒ္ဓရဲ့တရားတော်များ **၇၇**
- နိဒါန်း ၇၉
- သတ္တဝါတိုင်း အစားအသောက်နဲ့ ကင်းလို့မဖြစ် ၈၀
- သက်သတ်လွတ်စားရုံဖြင့် မြင့်မြတ်တဲ့ကျင့်စဉ်ကျင့်နေတယ်လို့ မဆိုနိုင် ၈၂
- အစားအစာကို ဘယ်လိုစားသုံးသလဲဆိုတာက ပိုအရေးကြီး ၈၃
- ပုတ္တမံသူပမသုတ်လာ အစားအစာစားနည်း ၈၄
- မြတ်ဗုဒ္ဓနှင့် တပည့်သံဃာများဟာ သက်သတ်လွတ်သမားများ လုပ်လို့မရ ၈၅
- အသားတိုင်း စားသောက်ခွင့်မရ ၈၉
- အကြောင်းသုံးမျိုးလွတ်ကင်းလျှင် အသားငါးစားသောက်နိုင် ၉၀
- အကုသိုလ်ကင်းအောင် စားဖို့ကသာ လိုရင်းပါ ၉၂
- အညှီအဟောက်စားတယ်ဆိုတာ ၉၃
- သက်သတ်လွတ်/မလွတ်နှင့် ကျန်းမာရေး ၉၆
- သက်သတ်လွတ်/မလွတ်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ၉၇
- သက်သတ်လွတ်/မလွတ်နှင့် အခြားသောအကျိုးတရားများ ၉၇
- နိဂုံး ၉၈

၄။ ဘာသာရေးပဋိပက္ခ ကင်းဝေးစေဖို့ ဗုဒ္ဓရဲ့အဆုံးအမများ **၁၀၁**
- နိဒါန်း ၁၀၃
- Cultural Relativism နဲ့ Religious Relativism ၁၀၆
- Ethnocentrism နဲ့ Religio-centrism ၁၀၇
- ဘာသာပေါင်းစုံ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ရာ ဘီစီ (၆)ရာစု ၁၀၉
- ဗြဟ္မဏဘာသာ ၁၀၉
- သမဏဘာသာ ၁၁၀
- ဘာသာအယူဝါဒ ကွဲပြားကြပေမဲ့ ၁၁၁
- မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ပြဿနာဖြေရှင်းနည်း ၁၁၂
- ငြိမ်းချမ်းရေး စံပြပုဂ္ဂိုလ် မြတ်ဗုဒ္ဓ ၁၁၃
- အပြန်အလှန်လေးစားမှု ၁၁၄
- မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ သမဏ ဗြဟ္မဏများအပေါ် အမြင်သဘောထား ၁၁၅
- ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ ရှိသင့်သည့်ဂုဏ်ရည်များ ၁၁၆
- သဘောထားကြီးမြတ်မှု ၁၁၇
- ဥပါလိသူဌေးရဲ့နှလုံးသားကို ကိုင်လှုပ်နိုင်သူ ၁၁၈
- သမိုင်းဝင်စကားတစ်ခွန်း ၁၁၉
- မိမိဘာသာဝင်ဖြစ်စေဖို့ သွေးဆောင်ဖြားယောင်းခြင်း ၁၁၉
- သင်တို့ဘာသာဟာ သင်တို့ဘာသာပဲ ဖြစ်ပါစေ ၁၂၀
- ငါ့အယူအဆ၊ ငါ့ဘာသာကသာ မှန်တယ်လို့ စွဲကိုင်ခြင်း ၁၂၃
- ဘာသာရေးတစ်ယူသန် တွန်းကာလှန် ၁၂၄
- သဘောထားပြည့်ဝတဲ့ ဘုရင် အသောက ၁၂၅
- နိဂုံး ၁၂၇

၅။ ဘာသာဝင်အချင်းချင်း ငြိမ်းချမ်းစွာအတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ဖို့ ဗုဒ္ဓရဲ့အဆုံးအမများ **၁၃၃**
- နိဒါန်း ၁၃၅
- တစ်ယူသန်ခြင်းကစတဲ့ ပြဿနာ ၁၃၆
- ညီညွတ်ရေးဒေသနာများ ၁၃၇
- တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အကျိုးလိုလားဖို့ ၁၃၉
- မညီညွတ်ခြင်းအကြောင်းတရားများ ၁၃၉
- သာရဏီယတရား ခြောက်ပါး ၁၄၁
- မေတ္တာလွှမ်းခြုံထားတဲ့ စကား ၁၄၂
- နို့နှင့် ရေလို တစ်သားတည်းဖြစ်စေဖို့ ၁၄၃
- နိဂုံး ၁၄၅

၆။ လက်မထပ်ဘဲ အတူပေါင်းသင်းနေထိုင်ခြင်းအပေါ် ဗုဒ္ဓဘာသာအမြင် **၁၄၇**
- နိဒါန်း ၁၄၉
- Living Together ဆိုတာ ၁၅၀
- မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လက်မထပ်ရသေးဘဲ အတူတူနေမှု ၁၅၁
- ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုး ၁၅၄
- လက်မထပ်ဘဲ အတူတူနေမှုနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာအမြင် ၁၅၅
- မသွားလာသင့်သော အမျိုးသမီး (၂၀) ၁၅၆
- လက်မထပ်ဘဲ အတူတူနေမှုနှင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ၁၆၀
- မာတုရက္ခိတာ စတဲ့ အမျိုးသမီး ရှစ်ယောက် ၁၆၁
- လက်မထပ်ဘဲ အတူနေကြတဲ့အခါ ၁၆၇
- မိဘသဘောမတူလို့ ခိုးရာလိုက်ပြေးတဲ့ စုံတွဲနှင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ၁၆၄
- ပြည့်တန်ဆာအမျိုးသမီးကို သံဝါသပြုတဲ့ အမျိုးသားနှင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ၁၆၄
- နိဂုံး ၁၆၅

၇။ ဆင်းရဲမွဲတေမှုအပေါ် ဗုဒ္ဓဘာသာရှုထောင့်မှ ချဉ်းကပ်ခြင်း **၁၆၉**
- နိဒါန်း ၁၇၁
- ဆင်းရဲမွဲတေမှုကို ဗုဒ္ဓအားပေးသလား ၁၇၂
- ဆင်းရဲမွဲတေမှုဟာ ရာဇဝတ်မှုအားလုံးရဲ့ တရားခံ ၏ ၁၇၄
- ဆင်းရဲမွဲတေခြင်းရဲ့ အကြောင်းတရားများ ၁၇၅
- ကမ္မရှုထောင့် ၁၇၅
- စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာရှုထောင့် ၁၇၆
- လူမှုနိုင်ငံရေးရှုထောင့် ၁၇၇
- ဆင်းရဲမွဲတေခြင်းနှင့် နိယာမ ငါးပါး ၁၇၉
- ကမ္မနိယာမ ၁၈၀
- ဥတုနိယာမ ၁၈၁
- ဗီဇနိယာမ၊ စိတ္တနိယာမ ၁၈၂
- ဓမ္မနိယာမ ၁၈၆
- နိဂုံး ၁၉၃

၈။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုကို လျှော့ချဖို့အတွက် မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့ စီးပွားရေးဒဿန **၁၉၅**
- နိဒါန်း ၁၉၇
- ချမ်းသာအမျိုးမျိုး ၂၀၀
- မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ စီးပွားရေးကျင့်ဝတ်များ ၂၀၁
- မတရားတဲ့နည်းလမ်းဖြင့် စီးပွားရှာဖွေခြင်း ၂၀၂
- အလုပ်ရှင်နှင့် အလုပ်သမား ၂၀၅
- ဈေးသည်နှင့် ဈေးဝယ် ၂၀၇
- သမ္မာအာဇီဝအလုပ်ဆိုတာ ၂၀၇
- မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ စီးပွားရေး လမ်းညွှန်ချက်များ ၂၀၈
- ဥဋ္ဌာနသမ္ပဒါ ၂၀၉
- အာရက္ခသမ္ပဒါ ၂၁၀
- ကလျာဏမိတ္တတာ ၂၁၂
- သမဇီဝိတာ ၂၁၄
- ဆင်းရဲမွဲတေမှုကို လျှော့ချဖို့အတွက် နိုင်ငံတော်ရဲ့အခန်းကဏ္ဍ ၂၁၆
- စီးပွားရှာခြင်းရဲ့ အဓိကရည်ရွယ်ချက် ၂၁၉
- နိဂုံး ၂၂၄
- ကျမ်းကိုးစာရင်း ၂၂၇